

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien, munien ja poikasten siirtämistä ja hävittämistä

1 Hakija

Puolustuskiinteistöt

2 Asia

Lupahakemus räystäspääskyn pesien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen 9.8.2026 asti kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi räjähdystarkastamon rakennuksessa Pielavedellä, Pohjois-Savossa.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa 10 räystäspääskyn (*Delichon urbicum*) pesän ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen 9.8.2026 asti Puolustusvoimien räjähdystarkastamon vesikattoremontin ajaksi Pielavedellä, Pohjois-Savossa.

Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi, koska räjähdetarkastamon ylläpito on välttämätöntä rakennusta käyttävien henkilöiden, räjähteiden sekä Suomen yleisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Räjähdystarkastamorakennuksen vesikattoremontti on ajoitettu tarkastamon henkilökunnan kesäloman ajaksi. Kattoremontti on suunniteltu alkamaan viikon 27 aikana, ja valmistuvan viikolla 32. Vesikatolla ei saa työskennellä räjähdystarkastamon käytössä olon aikana.

Hakija mukaan ylemmällä vesikatolla ei ole pesiä, mutta 4 metriä alemman vesikaton räystäällä on havaittu useita pesiä, minkä vuoksi hakemus koskee 10 pesää. Lisäksi hakija huomasi räystäspääskyn lentävän yhteen pesään. Poikasia tai ääniä hakija ei havainnut tai kuullut pesistä, minkä vuoksi hakemus koskee ainoastaan pesien siirtämistä ja hävittämistä. Lisäksi pesät vaikuttavat olevan useita vuosia vanhoja.

Hakijan ensisijaisena tarkoituksena on siirtää pesät johonkin lähirakennuksista, jossa Puolustusvoimilla ei ole toimintaa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, hakee hakija toissijaisesti lupaa pesien hävittämiseen.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Räystäspääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi räystäspääsky on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien tahallinen tappaminen ja vahingoittaminen, pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kiello on voimassa ympärivuotisesti, kun kyse on toistuvasti käytetystä pesästä. Räystäspääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsäkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan häiritä räystäspääskyn pesintää sekä siirtää ja hävittää räystäspääskyn pesiä, munia ja poikasia alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 9.8.2026 asti Pielavedellä.
2. Tällä luvalla tulee ensisijaisesti pyrkiä siirtämään räystäspääskyn pesät ja mahdolliset munat tai poikaset räystäspääskyn pesimäbiologian kannalta suotuisaan paikkaan.
3. Mikäli pesän ja mahdollisten munien tai poikasten siirtäminen ei ole mahdollista, saa tällä luvalla toissijaisesti hävittää räystäspääskyn pesät ja munat. Mikäli poikasia ole mahdollista siirtää tai hoitaa lentokykyisiksi ja vapauttaa myöhemmin luontoon, saa tällä luvalla tappaa räystäspääskyn poikaset.
4. Mikäli pesät joudutaan hävittämään, tulee hävitettävät pesät korvata keinopesillä vähintään 10 räystäspääskyparille. Jos keinopesien hankkiminen ja asentaminen onnistuu viivytyksettä, ja hävitettävän pesien pesintä on vielä munavaiheessa, saa kuoriutumattomat munat siirtää keinopesiin. Keinopesien sijoittamisessa tulee huomioida lajin pesimäbiologia.
5. Lintuja tulee käsitellä ja tarvittaessa lopettaa eläinten hyvinvoinnista annetun lain mukaisesti.
6. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
7. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.

9. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
10. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2026 mennessä, johon asti luvan mukainen raportointivelvollisuus on voimassa. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/102037/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin ja mihin pesät ja mahdolliset munat tai poikaset siirrettiin sekä näiden määrä. Mikäli pesiä jouduttiin hävittämään, tai poikasia jouduttiin tappamaan, tulee raportissa selvittää perusteet näiden hävittämiseksi. Jos keinopesiä asennettiin, tulee raportissa mainita minne keinopesät sijoitettiin ja milloin. Mikäli keinopesät asennettiin kesän 2026 aikana, tulee raportoida, jatkoiko räystäspääskyt pesintää keinopesissä pesimäkaudella 2026.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Puolustusvoimien räjähdystarkastamorakennuksen ylläpitäminen esim. hakemuksessa kuvatulla vesikattoremontilla on välttämätöntä rakennuksessa työskentelevän henkilöstön ja käsiteltävien räjähteiden turvaamiseksi. Hakijalle myönnetään tästä syystä poikkeuslupa räystäspääskyjen pesinnän häirintään sekä pesien, munien ja poikasten siirtämiseen ja hävittämiseen.

Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, koska vesikattoremonttia ei ole mahdollista toteuttaa niin, että pesät säilyisivät. Räjähdystarkastamon toimintaa ei ole myöskään kohtuullista tai mahdollista siirtää toiseen rakennukseen, jolloin pesiä ei olisi tarvetta hävittää.

Vaikka hakemuksessa kuvatut pesät voivat olla kokonaan tai osittain hylättyjä, lupa koskee kuitenkin hakemuksesta poiketen myös mahdollisia pesissä olevia munia ja poikasia, koska näitä ei ole tarkastuksesta huolimatta välttämättä ollut mahdollista havaita, jonka lisäksi pesillä on havaittu ainakin yksi räystäspääsky.

Poikkeusluvalla on sallittua ensisijaisesti siirtää 10 räystäspääskyn pesää ja mahdolliset munat ja poikaset lajin pesimäbiologian kannalta suotuisaan paikkaan ja mikäli tämä ei ole mahdollista, esim. pesien hauraan rakenteen vuoksi, saa tällä luvalla hävittää pesät. Hakijan tulee tässä tapauksessa korvata hävitetyt pesät keinopesillä, jotka tulee siirrettävien pesien tavoin sijoittaa räystäspääskyn pesimäbiologian kannalta suotuisaan paikkaan. Jos keinopesien hankkiminen ja asentaminen onnistuu viivyttyksettä, ja hävitettävien pesien pesintä on vielä munavaiheessa, saa kuoriutumattomat munat siirtää keinopesiin. Muutoin keinopesät voi asentaa pesimäajan ulkopuolella seuraavaa pesimäkautta varten.

Mikäli räystäspääskyn poikaset ovat kuoriutuneet, tulee poikaset yrittää siirtää paikkaan, joka soveltuu räystäspääskyn pesäpoikasvaiheeseen ja missä emojen on mahdollista

löytää poikaset. Jos emot eivät löydä poikasten luokse, voi paikalliselta eläinhoitolalta selvittää, mikäli eläinhoitolalla on mahdollisuus ottaa poikaset hoitoon ja kasvattaa poikaset lentokykyisiksi. Mikäli poikasia ei ole mahdollista hoitaa lentokykyisiksi ja vapauttaa myöhemmin luontoon, saa tällä luvalla tappaa räystäspääskyn poikaset.

Luvan mukaisten toimenpiteiden ei arvioida vaarantavan räystäspääskyn suotuisan suojelutason saavuttamista. Luvalla tulee ensisijaisesti pyrkiä siirtämään pesät ja mahdolliset munat tai poikasia, jolloin räystäspääskyillä on mahdollisuus jatkaa pesintää onnistuneesti. Mikäli pesiä, munia tai poikasia joudutaan hävittämään, tulee pesintä jatkossa mahdollistaa asentamalla pääskyille keinopesiä.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vaille olevana. Jotta vesikattoremontti voidaan toteuttaa ja rakennuksen käyttöturvallisuutta turvata suunniteluussa aikataulussa, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Käsittelymaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen. Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

Tavallisena tiedoksiantona:

ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus

Itä-Suomen poliisilaitos

Pielaveden kunta

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri

Lintuyhdistys Kuikka ry.

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/102037/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/102037/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 03.07.2026 09:45

Esittelijä Ramstedt Robin 03.07.2026 09:29